

Dosarul nr. 2rc-17/19

Prima instanță: Judecătoria Edineț sediul Central (jud. C. Prisacari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Gheorghieș, D. Corolevschi, D. Stănilă)

DECIZIE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Cooperativa Agricolă de Producție „Agro-Palvir”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” împotriva Cooperativei Agricole de Producție „Agro-Palvir” cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a dobânzii de întârziere

împotriva încheierii din 3 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat depusă de Cooperativa Agricolă de Producție „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin și acordat termen pentru achitarea taxei de stat și

împotriva încheierii din 1 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Cooperativa Agricolă de Producție „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin și remisă cu toate documentele anexate

constată:

La 24 octombrie 2017, ÎS Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CAP „Agro-Palvir”, intervenienți accesorii SA „Moldagrotehnica” și Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a dobânzii de întârziere.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 85 alin. (1) lit. a), 514, 572, 573, 867, 923 Cod civil, art. 166-168, 174-176 CPC, reclamanta a solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la CAP „Agro-Palvir” în beneficiul statului, reprezentat prin intermediul ÎS Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” a datoriei în mărime de 974492 de lei, a penalității în mărime de 175409,64 de lei și a

dobânzii de întârziere în mărime de 148496,56 de lei, iar în total 1298358,20 de lei.

Prin hotărârea din 23 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț sediul Central, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată de la CAP „Agro-Palvir” în beneficiul ÎS Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” datoria în mărime de 974492 de lei, penalitatea în mărime de 175409,64 de lei și dobânda de întârziere în mărime de 148496,56 de lei.

A fost încasată de la CAP „Agro-Palvir” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 38950,74 de lei.

La 13 iulie 2018, CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 23 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț sediul Central, solicitând admiterea acesteia, scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii contestate, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasată datoria propriu-zisă în sumă de 875492 de lei, în rest, să fie respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 3 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat depusă de CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin, fiindu-i acordat un termen de până la 27 septembrie 2018 ora 09:00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 29213,02 de lei.

Prin încheierea protocolară din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă cererea CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin privind acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat până la data de 1 noiembrie 2018 ora 09:00.

Prin încheierea din 1 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin și remisă cu toate documentele anexate.

La 26 decembrie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, CAP „Agro-Palvir” a declarat recurs împotriva încheierilor din 3 septembrie 2018 și 1 noiembrie 2018 ale Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierilor instanței de apel, cu trimiterea cauzei în instanța de apel pentru examinarea apelului declarat.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierile recurate, considerându-le neîntemeiate și pasibilă de a fi casate.

A remarcat că la depunerea cererii de apel, CAP „Agro-Palvir” a solicitat scutirea de la plata taxei de stat din motivul lipsei surselor financiare pe conturile bancare ale cooperativei.

Ca dovadă a lipsei mijloacelor bănești a fost anexat certificatul eliberat de BC „Moldindconbank” SA, unde CAP „Agro-Palvir” deține cont bancar, care confirmă că nu sunt sume financiare pe cont.

A evidențiat că nu au apărut bani pe cont nici mai târziu, până la adoptarea încheierii contestate.

Astfel, instanța de apel a negat și nu a ținut cont de prevederile art. 85 alin. (4) CPC, prin urmare, a îngrădit dreptul la un proces echitabil, nepărtinitor și obiectiv stipulat în art. 20 din Constituția RM și art. 6 din CEDO.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 6 decembrie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 134), fiind recepționată la 10 decembrie 2018 de către reprezentantul recurentului, avocatul Vasile Martin, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție, anexat la materialele dosarului (f. d. 138).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 26 decembrie 2018 în termenul legal.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierilor instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

După cum rezultă din materialele dosarului, la 13 iulie 2018, CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 23 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț sediul Central, solicitând admiterea acesteia, scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii contestate, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasată datoria în sumă de 875492 de lei, în rest, să fie respinsă acțiunea ca neîntemeiată (f. d. 97-99).

Prin încheierea din 3 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat depusă de CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin, fiindu-i acordat un termen de până la 27 septembrie 2018 ora 09:00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 29213,02 de lei.

Totodată, apelantei a fost explicat că dacă nu va lichida neajunsurile menționate și nu va prezenta dovada de achitare a taxei de stat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate înscrisurile anexate va fi restituită (f. d. 119-121).

Este de menționat că în ședința instanței de apel din 27 septembrie 2018, CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat.

Ca urmare, prin încheierea protocolară din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin privind acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat până la data de 1 noiembrie 2018 ora 09:00 (f. d. 127).

Însă, în termenul stabilit neajunsul nominalizat, de către CAP „Agro-Palvir” nu a fost înlăturat, respectiv, nefiind prezentată dovada de plată a taxei de stat, în termenul acordat de către instanță.

Se va menționa că, deși CAP „Agro-Palvir” nu a solicitat expres anularea încheierii din 3 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, din conținutul cererii de recurs rezultă că recurenta nu este de acord și cu aceasta.

În conformitate cu prevederile art. 83 alin. (1) și (2) CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Conform dispozițiilor art. 3 alin. (1) lit. a) și lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, tarifele taxei de stat se stabilesc la următoarele cwantumuri pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil, constituie 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice.

Pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești taxa de stat este de 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai precizează că, potrivit art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Iar articolul 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile

prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Așadar, prin prisma acestor prevederi legale, instanța de recurs conchide ca fiind neîntemeiată critica recurentei cu privire la ilegalitatea încheierii din 3 septembrie 2018, prin care a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, încheierea menționată fiind adoptată în corespundere cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a), lit. j) din Legea taxei de stat.

În acest sens, instanța de recurs reiterează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului dreptul la un tribunal nu este unul absolut, putând fi supus unor limitări diverse atât de ordin pecuniar (plata taxei de stat), cât și procedural (autorizație prealabilă).

La caz, se va reține că CAP „Agro-Palvir” în susținerea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, a motivat starea grea materială prin lipsa mijloacelor bănești în cont, prezentând în acest sens certificatul nr. 589 din 12 iulie 2018 eliberat de BC „Moldindconbank” SA (f. d. 100).

Instanța de recurs conchide însă că instanța de apel corect a constatat că aceste circumstanțe nu demonstrează cu certitudine starea materială dificilă a CAP „Agro-Palvir”, ce ar face imposibilă achitarea taxei de stat de către aceasta la depunerea apelului.

Or, actele prezentate de către CAP „Agro-Palvir” în susținerea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, inclusiv certificatul nr. 589 din 12 iulie 2018 eliberat de BC „Moldindconbank” SA care atestă că soldul contului la 11 iulie 2018 este nul, nu poate fi considerată ca o informație deplină în acest sens, prin urmare, nu justifică cu certitudine imposibilitatea achitării taxei de stat în cuantum de 29213,02 de lei pentru cererea de apel, în situația în care CAP „Agro-Palvir” ar putea deține și alte conturi bancare la alte instituții bancare.

La fel, instanței nu au fost prezentate probe care ar confirma că cooperativa nu dispune de alte venituri și mijloace bănești, care ar permite achitarea taxei de stat în suma menționată.

Mai cu seamă că în ședința de judecată din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, avocatul CAP „Agro-Palvir” Vasile Martin a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, demersul dat fiind admis de către instanța de apel cu acordarea acestui termen până la data de 1 noiembrie 2018 ora 09:00.

În atare situație, este cert că CAP „Agro-Palvir” nu a demonstrat prin probe pertinente starea materială precară, drept consecință, se constată că instanța de apel întemeiat a dispus respingerea cererii cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat depusă de CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin.

Distinct de cele evidențiate mai sus, instanța de recurs conchide că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 3 septembrie 2018, prin care apelantul CAP „Agro-Palvir” a fost obligat la achitarea taxei de stat pentru

depunerea cererii de apel, este una întemeiată, aceasta fiind compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că dreptul la un tribunal nu este absolut, or acesta poate fi supus unor diverse limitări de ordin pecuniar (plata taxei de stat) sau procedural (autorizație prealabilă).

Cele menționate indică indubitabil că CAP „Agro-Palvir” a ignorat obligativitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în interiorul termenului acordat de instanța de apel, astfel că Curtea de Apel Bălți întemeiat, având la bază prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, a restituit, prin încheierea din 1 noiembrie 2018, apelul declarat de CAP „Agro-Palvir”, reprezentată de avocatul Vasile Martin.

Ca consecință, respectivele constatări resping și argumentul recurenteii cu privire la ilegalitatea încheierii din 1 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, anularea căreia se solicită prin cererea de recurs.

Față de cele ce preced, se constată netemeinicia cererii de recurs depusă de CAP „Agro-Palvir”, fapt ce impune respingerea acesteia și menținerea încheierilor contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Cooperativa Agricolă de Producție „Agro-Palvir”.

Se mențin încheierile din 3 septembrie 2018 și din 1 noiembrie 2018 ale Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” împotriva Cooperativei Agricole de Producție „Agro-Palvir” cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu